SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 56. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 24, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го БЕРЕЗНЯ 1990 Ч. 56. РІК XCVII.

ПОЧИНАЄ ПРАЦЮ „КОБЗА"

Київ. — Київська газета „Культура і Життя" надрукувала повідомлення, що шедевр українського бароко — Покровську церкву, зведену в Києві ще 1766 року за проєктом відомого українського архітекта І. Григоровича-Барського, нарешті відреставровано. Тут функціонуватиме українсько-канадське спільне підприємство „Кобза" (генеральний директор О. Репецький), метою якого є відродження, вивчення і налагодження української музичної спадщини в усіх її проявах. На першому поверсі церкви обладнано студію звукозапису, а на другому — концертову залю. У прилеглих приміщеннях розташуються апаратні та технічні бюра.

Головний інженер підприємства А. Заклецький сказав, що „ми ставимо собі за мету відродити музичну спадщину українського народу, що проживає не тільки в межах України, а й на території Кубні, Приморського краю, Уралу, Сибіру, Середньої Азії, а також у діяспорі (Европа, Північна і Південна Америки, Австралія).

Діяльність „Кобзи" проходитиме у чотирьох напрямках: записи пісень, дум, хорів, інструментальних зразків, концертні виступи хорових та інструментальних одиниць, кобзарів і народних співаків, тобто всього цінного з точки зору історичного становлення української нації; історичні та етнографічні дослідження в галузі музичної культури; організація виставок (плянується, наприклад, влаштувати виставку фотокопій старовинних українських ікон); створення фонотеки грамофонних платівок дореволюційних часів із записами українських творів.

У день відкриття концертової залі Покровської церкви відбувся виступ хорового ансамблю „Відродження" під керуванням Мстислава Юрченка. Уже перші звуки Літургії М. Леонтовича засвідчили, що Покровська церква має пречудову акустику, може навіть найкращу серед усіх релігійних споруд Києва.

Ансамбль „Відродження" робить дуже важливу, цікаву і благородну справу, розшукуючи і відроджуючи несправедливо „забуті" зразки української хорової клясичної та духовної спадщини. Тепер, коли він уже має, нарешті, свою концертову залю, треба сподіватися, що робота ансамблю стане ще більш продуктивною, більш плянomірною і більш активною, адже є приміщення, є заля, та й слухачів не бракує, — пише в кінці „Культура і Життя".

Плянують відкрити інститут менеджменту у Львові

Львів. — Львівський університет ім. І. Франка виступив з ініціятивою створення у Львові міжнародного інституту менеджменту. В інституті передбачається здійснювати підготову національних кадрів з питань організації і ведення міжнародних ділових зв'язків, маркетингу, управління виробництвом, формування і функціонування спільних із західніми партнерами підприємств, вільних економічних зон. Відсутність кваліфікованих спеціялістів з названих питань гальмує розвиток міжнародного економічного співробітництва та процес здійснення економічних реформ.

Навчання буде вестись англійською та українською мовами.

Ініціятивна група закликає до співробітництва у справі формування та функціонування інституту керівництво шкіл бизнесу, ділових людей, а також всіх, хто хоче сприяти економічному і національному відродженню країни.

З пропозиціями про умови і форми співробітництва слід звертатись до 1-го липня 1990 року на адресу: УССР, Львів, Державний Університет ім.І. Франка, економічний факультет, доктору економіки Вікторові Пинзенику. Більш детально варіянти співробітництва можуть бути обговорені при особистих зустрічах. Телефон у Львові: 72-17-26.

До Ініціятивної групи належать: Котик В.Д. посадник Львова, Влох О.Г., голова Крайової ради Народного Руху України за Перебудову, Ватаманюк З.Г., декан факультету економіки Львівського Університету, Пинзеник В.М., доктор економіки, Васюник І.В., кандидат економіки.

Незрячий Ю. Шухевич виступає за українські збройні сили

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Поміщуємо без змін листа зі Львова, з 23-го лютого про День Совєтської армії та Військово - морської фльоти.

„Цього року вперше День Радянської армії та військово-морської фльоти львів'яни відзначили неоднозначно. Як завжди у такі дні до магазинів приходили жінки за подарунками для чоловіків, братів, синів, колег, а біля квіткових кіосків і на ринках були черги за квітами.

Проте впродовж двох днів члени Спілки Незалежної Української Молоді пікетували будинок обласного військомату. Молоді неформали створили комітет по відновленню незалежних українських збройних сил. Учасники пікетування вимагали: молодь повинна служити на території України, її не треба відправляти в екологічно небезпечні зони, особливо заражені радіяцією, негайно відкликати на львівщину юнаків, які проходять службу на території Азербайджану та Вірменії.

Представники військомату відповіли сумівцям, що висунуті вимоги не є компетенцією обласного комісаріяту, вони повинні вирішуватися в раді Союзу.

23-го лютого біля пам'ятника Івану Франку відбувся мітинг, організований, як було оголошено СНУМ-ом при підтримці демократичного блоку. Люди прийшли на мітинг, щоб висловити протест проти братовбивчого конфлікту в Азербайджані і Вірменії, засудити недавню війну в Афганістані та військові акції в 1955-68-му роках в Угорщині та Чехо-Словаччині.

Учасники мітингу несли гасла: „Ми за українську національну армію!", „Ми хочемо служити в Україні!" „Вимагаємо створення національних формувань!"

У виступах представників СНУМ йшлося про історичне минуле українського народу: подвиги козацького війська в битвах з ордами завойовників, бороть бу січового стрілецтва проти поневолювачів, існування національних збройних формувань на зорі Радянської влади на Україні.

Україна, як суверенна держава, що є членом Організації Об'єднаних Націй, повинна мати свої національні збройні сили — говорили промовці. Цю думку підтримав виступаючий на мітингу Юрій Шухевич, колишній репресований незрячий інвалід, син генерала УПА. Тут же громада провела для нього збір грошей.

До присутніх звернувся підполковник Радянської армії Юрій Миронів: „Я народився на Тернопільщині. Двадцять років уже в армії. Доводилось служити в багатьох місцях і завжди приємно було зустрічати земляків, які з честю проходили нелегку службу. Мене турбує намагання посварити армію з народом. Цього ніколи не буде! Політика танків і саперних лопаток не пройде! Я за те, щоб відродити таку армію, яка потрібна народові і державі".

Мітинг тривав понад дві години. Промовців було багато: представники Народного Руху за Перебудову України, УГС, Товариство „Спадщина", Комітет захисту прав громадян, жінки, діти яких служать у лавах Радянської армії, гості з демократичних блоків Свердловська, Києва.

У резолюції мітингу вимагається: молоді проходити службу в Україні, створити національно-військове формування, ліквідувати партком у військових частинах, перевести Львівське військово-політичне училище у республіканське підпорядкування".

У МОНГОЛІЇ ВИБРАЛИ НОВИЙ УРЯД

Улан Батор, Монголія. — Великий народний хурал (парлямент) Монголії обрав нового президента країни. Ним став колишній гірничий інженер, а останнім часом міністер торгівлі Пун саомаабін Очирбат.

Одночасно був вибраний новий прем'єр-міністер Думааджійн Содман, який раніше займав пост міністра сільського господарства країни.

П. Очирбат, який займав пост міністра торгівлі від 1988 року, змінив на посаді президента країни Джамбійна Батмунгха, який склав зі себе повноваження генерального секретаря монгольської Комуністичної партії і голови держави минулого тижня.

Новий монгольський президент і прем'єр-міністер були вибрані на закритій сесії засідання Центрального комітету партії. Хурал же, за традицією, лише схвалив рішення, прийняте керівним органом комуністичної партії. Хоч самі кандидатури нових керівників Монголії не викликали особливих заперечень з боку опозиції, сама процедура виборів зазнала рішучої критики.

Представники партії і уряду Монголії разом з представниками опозиції розробляють ряд поправок до існуючої монгольської конституції, в тому числі закон про вибори президента країни. Нині голова держави, як це було до недавнього часу в Совєтському Союзі, офіційно іменується головою Президії Великого народного хуралу і вибирається голосуванням у парляменті. В результаті прийняття нового закону про вибори президент буде вибиратися загальним голосуванням.

Литовці просять в українців підтримки

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Литовсько-американська громада під проводом Антанаса Разна з осідком в Чікаго звернулася через редакцію „Свободи" з проханням до українців в ЗСА послати телеграми до президента Джорджа Буша з уваги на події, які проходять тепер в Литві.

У тексті готової телеграми вимагається визнання Урядом ЗСА Литви, як незалежної держави не вживання урядом СССР військ і підтримання резолюції ч. 289 у справах самостійности Литви, яка вплинула до Конгресу.

В справі приготованої телеграми слід телефонувати до Вестерн Юніон, число 1-800-257-4900, просити телефоністку ч. 9654. Кошт такої телеграми виносить 5.75 дол.

Представники литовських організацій в ЗСА надіються, що українська громада, добре розуміючи литовців, стремління, простягне їм руку підтримки.

Недоторканість польських кордонів — мета візити Т. Мазовецького в ЗСА

Вашінгтон. — Як відзначають політичні коментатори, головним завданням і метою триденної візити в ЗСА прем'єр-міністра Польщі Тадеуша Мазовецького є переконати Адміністрацію Джорджа Буша, що Польща повинна брати участь в обговоренні всіх питань, зв'язаних з об'єднанням Німеччини, нарівні з країнами-переможцями у Другій світовій війні.

Під час своєї візити Т. Мазовецький не пропускає нагоди, щоб нагадати про мету своєї візити. Про „гарантії недоторканости польських кордонів" він говорив на першій зустрічі з Президентом, під час зустрічі з конгресменами, з журналістами і навіть на організованому в честь його візити обіді в Білому Домі.

Справа про цілісність польських кордонів — одна з найгостріших, що стоять на порядку денному переговорів, зв'язаних з об'єднанням Німеччини. На повторній зустрічі з Президентом у Білому Домі Мазовецький знову звернув увагу на важливість справи про кордони. Президент Дж. Буш запевнив польського прем'єра, що ЗСА підтримують Польщу в усіх пунктах, зв'язаних з недоторканістю її західнього кордону, і що він зробить все можливе, щоб Польщі було надане право вирішального голосу на переговорах, присвячених об'єднанню Німеччини.

На обіді в Білому Домі Мазовецький виголосив тост за „дальший рух вперед на шляху демократизації" у Східній Европі і в усьому світі. На обіді були присутні також такі видатні американці польського походження, як конгресмен Дан Ростенковський, секретар товариства ветеранів Едвард Дарвінський і колишній радник з проблем крайової безпеки Збігнєв Бжезінський.

Обговорюючи справи, зв'язані з безпекою західніх кордонів Польщі, прем'єр-міністер Мазовецький, зокрема, заявив, що на відміну від інших східньоевропейських країн, Польща хотіла б зберегти присутність совєтських військ на своїй території як гаранта недоторканости своєї територіяльної цілісности. Президент Буш, однак, у відповідь на це заявив, що не бачить необхідности, щоб на території Польщі залишалося совєтське військо. Він сказав, що ЗСА мають достатній авторитет в НАТО, щоб забезпечити безпеку в Европі. Однак Мазовецький настояв на зустрічі з секретарем департаменту оборони ЗСА Ричардом Чейні і головою Сі-Ай-Ей Вілліямом Вебстером.

Президент Буш і прем'єр-міністер Мазовецький підписали двосторонній договір, який буде гарантувати американські інвестиції в економіку Польщі. Вважають, що підписання такого договору послужить додатковим стимулом для американських ділових кіл вкладати гроші в польську економіку.

МОСКВА ВВЕЛА ВІЙСЬКО ДО ВІЛЬНЮСА І ПРОДОВЖУЄ ВІЙНУ НЕРВІВ

Вільнюс, Литва. — Не зважаючи на те, що комуно-московський супер-президент Михаїл Горбачов наказав військовим частинам, стаціонованим в Литві ввійти до столиці Литви Вільнюса і окупувати важливі державні об'єкти, а спеціяльні війська КГБ замкнули кордони між Литвою і Російською і Білоруською ССР литовський народ і його легально обраний президент Витаутас Ляндсбергіс та уряд продовжують ставити моральний спротив імперіялістичному зазіханні Москви. Політичні керівники Литви, які від 11-го березня, тобто від дня проголошення незалежности і виходу із Союзу, надають тон у політиці і дораджують урядові у важливих справах, ще раз виразно і недвозначно заявили, що закони СССР не діють в Литві від дня проголошення незалежности, а побрязкування зброєю на вулицях Вільнюса й інших міст тільки збільшує напругу між цивільним населенням Литви і окупаційною армією, але до основної зміни ситуації в Литві не спричиняється.

Прем'єр-міністер литовського незалежного уряду Казімєра Прунскієне заявила кореспондентам, що Москва і сам М. Горбачов роблять усі заходи, щоб спровокувати конфлікт між литовським народом і совєтською армією і знайти причину майбутнього військового [illegible] жаву. Вона підкреслила, що литовський народ пережив вже не одне лихо спричинене російськими імперіялістами, головно під час сталінської ери, але не заломився. Тим більше тепер, заявила прем'єр-міністер, „ми витримаємо тиск, знущання над нами, війну нервів, але акту незалежности не відкличемо".

Очевидно не всі литовці витримують моральний терор, спричинений війною нервів і скрепінням гусениць танків день і ніч на вулицях Вільнюса. Керівник цивільної оборони ген. Гінутіс Таруськіс заявив обуреним парляментаристам, що він вже розпочав процес передачі головному командуванню совєтської армії зброї, військових автомобілів та військового виряду. Його рішення здати зброю наступило після розмов з ген. Валентіном І. Варенніковим, головним командиром совєтських військ в Литві, який сказав йому, що він візьме зброю силою, якщо литовці відмовляться згати її добровільно. Литовські парляментаристи дорікали настрашеному ген. Г.Таруськісові, що його обов'язком було наперед повідомити про випадок свій власний уряд і не робити жодних потягнень поза його плечима.

Введення совєтських військ і танкових з'єднань до Вільнюса викликало незадоволення на Заході, а у зв'язку з підсиленням совєтського військового контингенту (нібито для маневрів) у Прибалтиці, Швеція поставила у поготівля свою власну армію. Інші скандинавські країни заповіли такі самі потягнення, якщо ситуація в Литві не зміниться.

Також у Вашінгтоні почали мінятися настрої, а президент ЗСА Джордж Буш персонально звертався до М. Горбачова 22-го березня, щоб СССР не вживав військової сили в Литві. Адміністрація починає застановлятися над справою визнання незалежности Литви після того, як обидві [illegible] тиск на Уряд і погрожують, що застосування сили Совєтським Союзом в Литві може значно погіршити відносини між ЗСА і СССР. Також на дипломатичному відтинку пожвавились розмови. Брент Скавкрофт розмовляв у Вашінгтоні з амбасадором СССР Юлієм Дубініним, державний секретар Джеймс Бейкер із міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе. Без сумніву Адміністрація Буша боїться знищити міт наладнаної нібито співпраці між Ва-

(Закінчення на стор. 3)

УРЯД ЛИТВИ ЗАКЛИКАЄ СВІТ СТАТИ В ЇЇ ОБОРОНІ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Бюро інформації литовського уряду подало заклик до народів цілого світу та до їхніх урядів, щоб стану ли в обороні незалежности Литви, яка діє легально і мирно від 11-го березня. Однак в останніх днях є щораз більше доказів, що СССР готується вжити збройну силу проти литовської республіки та її громадян.

З уваги на цю існуючу небезпеку уряд Литви звертається із закликом до всіх народів світу та до всіх урядів держав і людей доброї волі, щоб протестували проти вжиття насильних засобів у відношенні до мирного члена світової спільноти.

Заклик вийшов в четвер, 22-го березня, а підписала його у Вільнюсі Верховна Рада Литви.

ЛИТОВСЬКІ ВОЯКИ СТАЮТЬ ЖЕРТВАМИ ЗНУЩАННЯ

Вільнюс, Литва. — Чимраз більше молодих литовських вояків в совєтській армії стають жертвами знущання, зокрема побоїв, образ, приниження національної чести тощо. Декому з них вдалося втекти з армії і зголоситись до урядової військової комісії у Вільнюсі, яка працює там вже півтора року і буга навіть свого часу визнана центральним урядом на статусі добродійної організації з метою припинити дезертирство молодих литовців з армії.

Тепер, заявила кореспондентам Гідіма Мікульскієне яка добровільно зголосилась до праці у згаданій комісії, до будинку комісії зголошується чимраз більше вояків побитих до крови, з повибиваними зубами, підбитими очима, поламаними ребрами. На запитання, що властиво трапилося з ними, усі вояки майже однозгідно відповідають, що вони стали жертвами росіян, які нахвалюються, що „провчать литовців за їхню зухвалість і їхні сепаратичні погляди", маючи на увазі проголошення незалежности Литви і вихід з СССР.

Молодий 19-річний вояк Віргініюс Вітказсакс зголосився до литовської урядової комісії в жахливому фізичному стані з вибитими зубами, синяками на обличчі і на цілому тілі, зламаними ребрами і заявив, що він за ніяку ціну не бажає повертатися до своєї військової частини. Після надання йому першої помочі і викликання лікаря для загальної перевірки стану здоров'я вояка, члени комісії повідомили телефонічно його частину про випадок побиття і заявили, що відтепер вояк перебуватиме під опікою комісії.

Головне командування совєтської армії усі такі й подібні випадки вважає дезертирством з армії і збирається карати вояків згідно з воєнними законами. Ці випадки стали трудною дилемою для нового литовського уряду, який фактично не знає ще як поступати у відношенні тих 35,000 литовських вояків в совєтській армії, яких акт незалежности Литви застав поза територією республіки. Спершу уряд планував закликати литовських вояків повертатися на батьківщину, але таке потягнення могло бути інтерпретоване в Москві, як провокація. Покищо під опікою перебуває 1,500 молодих вояків, які добились до Литви у жалюгідному стані з різних республік СССР, особливо з Російської СФСР і Білорусії, де їх називають „фашистами", з якими ще буде розправлятися совєтська армія.

Тому, що совєтські закони перестали діяти в Литві з хвилиною проголошення незалежности, а президент Литви Витаутас Ляндсбергіс заявив, що молоді литовці не будуть більше служити в совєтській армії, тимчасово молоді литовці почуваються вільними і бажають служити свой батьківщині. Очевидно, коли комуно-московські імперіялісти вживатимуть силу у придушенні литовської незалежности, їхня імперська рука досягне також колишніх дезертирів.

В АМЕРИЦІ

ВІДКИНУВШИ ПРОПОЗИЦІЮ сенатора Джессі Гелмса який наполягав на обмеженню дотацій мистецтва федеральною владою та встановлення контролі над субсидованим мистецтвом, Адміністрація президента Джорджа Буша повідомила Конгрес про те, що відкидає законопроєкт про контролю змісту мистецьких творів мистців, отримуючих пожертви. Адміністрація вперше зайняла формальне становище у дебатах, які вибухли в Сенаті минулого року, про дотації мистецтва федеральною владою. Ця постанова поставила Білий Дім у прямий конфлікт з сенатором республіканцем з Північної Кароляйни та іншими консервативними законодавцями, які намагалися заборонити фінансування федеральною владою мистецтва, яке вони вважають непристойним. Сенатор Гелмс вніс свою пропозицію після того, як минулого року Федеральний мистецький фонд надав дотації фотографам-гомосексуалістам Робертові Майплторпові та Андерзові Серранові, які не приховували, навпаки демонстрували свій гомосексуалізм у фотографіях. Серед вагомих доказів Дж. Гелмс підкреслив той факт, що організація Крайове пожертвування для мистецтва розподіляє дотації серед гомосексуалістів та лезбіянок, які своїми творами пропагують безсоромність.

ЗАГАЛЬНОКРАЙОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ впливу аспірини на людський організм показали, що цей лік різко зменшує загрозу мозкового удару у понад мільйона американців, які страждають від нерегулярного серцебиття. Висліди вивчення вказують на те, що аспірина та варфарін на 80 відсотків зменшують загрозу інсульту. Попередні дослідження показали, що аспірина може позитивно впливає на небезпеку інфаркту (серцевої атаки). Ліки, які розріджують кров запобігають блькуванню кровоносних судин згустками крові у мозку. Але вчені застерігають хворих перед самовільним лікуванням, радять порадитися з лікарем перед початком лікування аспіриною, бо вона може викликати різкий крововилив у мозку. Вчені, які опублікували висліди дослідження у четвер, 23-го березня, в „Медичному журналі Нової Англії" запевнюють лікарів у тому, щоб вживали аспірину для лікування пацієнтів з нерегулярним серцебиттям.

ВЧЕНІ-БОТАНІКИ Кеймбриджського університету досягли визначних успіхів у вирощуванні бамбуку, однієї з найбільш важливих рослин у світі, у лябораторних умовах, де він вперше зацвів. Нова техніка вирощування кращого виду рослини відобразиться на розвитку економіки багатьох країн Азії та тропічного поясу інших континентів. „Ці досягнення можуть мати дійсно вирішальний вплив на чверть населення Землі", — сказав вчений-ботанік Дейвид Генк. В багатьох західніх країнах бамбук відомий, як оздоблююча рослина. Але в Китаї, Індії, Японії, Малайзії та частині Латинської Америки країнах багатих на бамбук, він є основним будівельним матеріялом та продуктом харчування. З бамбуку роблять музичні інструменти, знаряддя для художників, кошики та вироби для домашнього вжитку. Багатий на протеїну бамбук має надзвичайне значення для дієтичного харчування.

У СВІТІ

У ХАРТУМІ, СТОЛИЦІ Судану, амбасадор Совєтського Союзу заявив, що СССР відтягнув всіх своїх військових дорадників із бойової зони етіопської громадянської війни. Амбасадор Валерій Сухін сказав, що сотні дорадників було забрано з воєнної зони в Етіопії до столиці Аддіс Аваби або відтягнено до СССР. „Ми не маємо жодних дорадників, експертів чи технічних помічників", — сказав Сухін, але відмовився подати конкретні цифри відтягненого персоналу. Західні дипломати в Хартумі припускають, що коло 1000 дорадників допомагало Етіопії в боях проти двох повстанських груп.

ПЕРЕМІГШИ ВЕЛИКОЮ БІЛЬШІСТЮ голосів кандидатів Комуністичної партії, демократичні опоненти, перебираючи правління Міської ради в Москві, вирішили номінувати на голову Гавриїла Попова, економіста та щирого виразника щоденних життєвих проблем на з'їздах народних депутатів. Пропонувати саме його на мейора міста Москви — це спроба зробити зі столиці приклад, як може існувати та збагатити місто вільна торгівля. „Ми починаємо нове життя", — заявив Ілля Заславський, провідник тієї незамітної сили, яка зуміла стати переможцем над комуністичною політичною машиною. На перше засідання нової Міської ради, що заплановане на половину квітня, І. Заславський та інші провідники опозиції вибрали економічну ділянку з їхній перший прицil на всякого роду зміни, пропонуючи цілий ряд конкуруючих торговельних можливостей.

В АРГЕНТІНІ ЗРОСТАЄ конфлікт між президентом Карльосом Сольом Менемом і тими, які його вибрали — проводом і членами Пероністської партії. Підтвердженням цього конфлікту був одноденний страйк державних робітників і їхній похід до конгресу. Президент К.Менем прийшовши до влади десять місяців тому, обіцяв запобігти дальшому занепадові економіки. Його наміром було створити економічну систему на базі конкуренційної вільної торгівлі та обнизити комерційну тарифу. Одначе його пляни натрапили на поважні перешкоди такі як: інфляція, низькі закордонні резерви, відмова аргентинців вкладу гроша в економіку та велика опозиція робітництва до зменшення кількости державних урядовців і ролі уряду в економіці країни. Це його виборці, в більшості прибічники Пероністської партії, назвали лібералізмом і виступають проти цього.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Ризиковна гра Ґорбачова супроти Литви

Ситуація на литовсько-советському політичному фронті змінюється кожного дня, ба — щогодини. Тому неможливо ставити будь-які прогнози, які не були би тільки побожним бажанням і не пахли політиканством. Змінлива ця ситуація тому, що заяви Ґорбачова і двох його головних співробітників — міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе і речника Ґенадія Ґерасімова — щораз інші, крутійські і несумісні з советськими діями. На сторінках „Свободи" інформовано про те, що Верховна Рада визнала рішення Литви виступити з Союзу за „нелегальний акт" і що Ґорбачов у своєму ескпозе після признання йому додаткових прав говорив і про „ненарушність СССР" і про потвердження союзним Республікам права виступити з Союзу.

У вівторок, 13-го березня почули ми, як президент Буш коротко і стурбовано заявив, що він „вірить, що це буде мирна еволюція", — яка еволюція — теж невідомо. Державний секретар Джеймс Бейкер стрінувся з советським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе на церемонії державної незалежности південноафриканської Намібії і Шеварднадзе запевнив Бейкера, що Москва не вживатиме війська проти Литви. Ґорбачов заперечив, наче військові маневри на Литві були причетні до проголошення Литвою виступу з СССР, але в дійсності відбуваються не тільки ті маневри: буцімто пересунено великі військові з'єднання під кордон Литви і над Литвою пролітають советські військові літаки. Це така війна нервів. Ґорбачов війни нервів з литовцями не виграє. Первісне гороїження, що він, Ґорбачов, готов на діялог з литовцями тільки після відкликання рішення виступити з Союзу мабуть забудеться, бо литовці напевне такої передумови не виконають. У такому випадку прийшли би знову розмови й переговори. Обидві сторони мають поважні атути. Литва має атут справедливости: Москва загарбала її суверенність у 1946 році і дотепер ЗСА цієї окупації й примусового прилучення не визнали. Уся моральна сторінка належить Литві. У руках Ґорбачова є арґумент фізичної сили. Литва маленька, литовський народ невеличкий, країна залежна від довозу з СССР газоліни, солі й інших предметів першої потреби. Ґорбачов має чим шантажувати литовських лідерів. Імпортувати з-закордону не можна, бо немає грошей. Але гра Ґорбачова — рисковна.

Хто знає історію сходу Европи — той не дивується поведінці Ґорбачова. Так було за царату і так було за большевизму від 1917 року: збройною аґресією прилучили одну країну за другою до Росії, згодом перейменованої на СССР, і силою прилучені країни Москва визнала за невідлучну частину імперії. Так було за Петра I і Катерини II і так само було за Леніна, який передав у спадщині Ґорбачову принцип: „Що моє — то це моє, а що твоє — то про це можна говорити". З дотеперішньої гри Ґорбачова виходило би, що він прагне зволікати, вигравати на часі, в міжчасі погрожувати, шантажувати, але й, може ділово переговорювати. З його промови після отримання від Конґресу народних депутатів спеціяльних повновластей логічно виходило би, що він готов поширити права і вольності окремих членських республік за ціну формального залишення їх у Союзі. Це нагадувало би концепцію Збіґнєва Бжезінського, який рік тому заповів, що тільки справжня конфедерація дійсно рівноправних Республік з уведенням там демократичної системи — може врятувати імперія. Недоговоренням цієї концепції було, що такий рятунок для СССР був би все однотимчасовий. Коли зрушився свободолюбний національний рух у насильно поярмлених і штучно зліплених країнах сходу Европи — то розпочався історичний процес, якого ніяким військом, танками й бомбардувальниками зупинити не можна.

Ґорбачов, очевидячки, цього не розуміє. Він боїться розпаду імперії і рішений, як сам заявив, „всіма способами" до цього не допустити. І тому тепер веде таку ризиковну гру з Литвою. У всесвітній історії є чимало примірів, що більші за Ґорбачова форматом постаті робили фатальні помилки і провалювалися. Здається, одною з помилок Ґорбачова є переочування, що він тратить ґрунт під своєю владою. У два-три дні після вибору його на „суперпрезидента" у трьох найбільших містах СССР — Ленінґраді, Москві і Києві — однодумці Ґорбачова опинилися у меншості. Йому перестали вірити в СССР і перестають вірити поза ним: адже він досі не дістав ще сотика позики від Світового банку. Співчуваємо шантажованим і тероризованим литовцям і подивляємо їм. І віримо разом із ними, що у цій грі програє Ґорбачов та виграє Божа і людська справедливість.

НОВІ СУМНІВИ В СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

В суботу, 17-го березня, біля 200 американських газет опублікували чергову статтю синдикованого колюмніста і телевізійного коментатора Патрика Бюкенена про справу Івана Дем'янюка, відклик якого має розглянути Верховний суд Ізраїля в травні цього року. Внизу поміщуємо ряд вийнятків із згаданої статті в перекладі на українську мову. — Ред.

У травні ізраїльський Верховний суд вирішить, чи попрямує слідами Адольфа Айхмана на шибеницю колишній робітник одного з фордівських автозаводів міста Клівленду Іван Дем'янюк, який звинувачується у нищенні в'язнів концтабору Треблінка, пише П. Бюкенен. Вважається доведеним, що це Дем'янюк відправляв їх до газових камер і мав прізвище „Іван Ґрозний". Однак, чим пояснити вагомі недоліки документів? Зокрема емблема СС замість двох паралельних блискавок виконана у вигляді двох романських літер СС. Одна з печаток перевернута, а в її тексті містяться слова, котрі використовувалися у той час лише як жарґоні.

Нацистські документи професійно підроблювалися на Заході і Сході протягом багатьох літ. Чому ж, у цьому випадку, такі грубі підробки помітні в документах? Відповідь дуже проста у виконавців фальшивки не було зразка посвідки з Травників. Крім того німці чомусь „забули" зробити ці документи недійсними. Хіба можна припустити, що у Польщі, де було так багато партизанів, німці видали посвідки без позначення в них терміну дійсности і щоб вони не позначили їх як недійсні після повернення охоронцями до канцелярії?

Далі П. Бюкенен аналізує дані свідків у справі Дем'янюка. Серед жахів і жорстокости, за які Дем'янюка слід повісити, пише він, було ствердління анального проходу в'язня Фінкельшайна.

Складність, однак, полягає в тому, що коли в 1945 році під присягою Фінкельштайн давав свідчення про своє перебування у таборі, він не пам'ятав про таке знущання над собою. Те ж стосується Генріха Райхмана, який у свідченнях на процесі в Єрусалимі пам'ятав тільки, що Дем'янюк „сведлив його друга Фінкельтайна". Дивно, але у свідченнях Райхмана, датованим 1945 роком, він про це не згадував.

Серед нещодавно знайдених домументів польської Комісії розслідування військових злочинів ми дізнаємося, що керівник підпільної організації треблінських в'язнів ніколи не згадував охоронця Івана. У списку українського й німецького персоналу в Треблінці, який був складений 5-го листопада 1945 року, також немає ніякого Івана. Інший свідок у справі Дем'янюка, твердив у 1945 і 1947 роках, що він убив Івана в 1943 році. Тоді чи не можна говорити про змову проти Дем'янюка? Ні, це щось інше.

Після завершення Другої світової війни медичними спеціялістами написано 1,600 статтей про психологічні та медичні наслідки дії концентраційних таборів на в'язнів, що врятувалися. Так званий синдром уцілілих в'язнів концтаборів характеризують групові фантазії про страждання і геройство. Газета „Джерузалем Пост" писала два роки тому, що половина з 20,000 показань жидів, які пережили Другу світову війну, що їх зібрано в архіві „Яд Вашем" в Єрусалимі є ненадійними для того, щоб їх використовувати у судових справах.

Але, з іншого боку, чи не вибрали 5 свідків, незалежно один від одного, фотографію Дем'янюка з великої кількости запропонованих їм для впізнання. Не зовсім так. В новій книзі „Впізнаючи Івана", що видана Гарвадським університетом, професор В. Ваагенар пише: „Я все ще не можу сказати, що процес рослідування був фарсом, однак це кілька порушень і це був би цілковитий фарс".

Чим ближче підходить смерть до Дем'янюка, тим більш очевидною стає його невинність. Якщо б відомі сьогодні факти були опубліковані в 1980 році, коли Дем'янюка було позбавлено громадянства ЗСА, то він би вийшов з будинку клівлендського суду вільною людиною.

Кілька тижнів тому коментатор телевізійної програми „60 хвилин" мережі Сі-Бі-Ес повідомив, що американським журналістам вдалося розшукати в селі неподалік від Треблінки Маріянну Дудек, яка пам'ятає „Івана Грозного". За співжиття з нею Іван розраховувався золотом, награбованим у жидів, розповідала з телеекрану М. Дудек. Його дійсним ім'ям було Іван Марченко. А архівах Комісії розслідування воєнних злочинів у Варшаві тележурналістам показали списки охоронників, які служили в Треблінці. Там ім'я Марченка, але не Дем'янюка.

Єдиним вагомим доказом про вини Дем'янюка лишається виказка табору,

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

ТОРГИ ЗА ВИХІД З СССР

Дня 27-го лютого в Кремлі відбулася ніби неофіційна зустріч-розмова між Ґорбачовим і прибалтійськими делеґатами. Від Латвії були присутні Маврік Вулсон та Ілмор Бішерс. Від СССР — Ґорбачов, Люк'янов і Нішанов. Не прийнято до розгляду „Пропозицію передачі проекта закона про незвичайне становище" парляментам союзних республік.

Дня 27-го лютого почався розгляд питання президентури. Балтійська група підтримала питання президентури як форми правління. Одначе зараз прийшло вияснення: „У зв'язку з тим, що Верховні Ради трьох прибалтійських республік прийняли декларацію незалежности, Балтійська парляментарна група на будуче не зможе брати уділ і рішати питання, які мають відношення до проблем цілого СССР". Це також відноситься до питання президентури. Компетенція прибалтійських делеґатів відноситься тільки до питань, які безпосередньо торкається їхніх країн.

Зустріч тривала коротко, али мала дуже одвертий характер. Ґорбачов емоційно намагався переконати прибалтійських делеґатів, щоб ті не спішили з реалізацією рішення виходу із складу СССР, бо майбутня федерація буде така досконала, що виключить бажання виходу із складу СССР. Одначе Ґорбачов мусів погодитись, що така форма балтійським республікам не підходить. Вони хочуть повної політичної незалежности. Їх бо перебування у складі СССР не має законних основ, вони окуповані військовою силою.

Ґорбачов настоював, що вихід із складу СССР мають попередити „поважні переговори", не раз згадував, що СССР має в балтійських республіках своє важливі інтереси, що їх треба шанувати. Це перш всього великі морські порти і взагалі економічні заклади всесоюзного значення.

Балтійські делеґати казали, що вихід із складу СССР можна зреалізувати протягом двох місяців, а Ґорбачов твердив, що на процедуру виходу треба потратити шість років. Крім того для виходу потрібне рішення Верховної Ради даної республіки, далі проведення референдуму і потім друге рішення Верховної Ради та врешті рішення Верховної Ради СССР, З'їзду народних делеґатів СССР. Далі має йти період не менше п'яти років на протязі яких дана республіка мусить виконати різні умови центра. Далі знову рішення Верховної Ради СССР та З'їзду народних депутатів СССР, де необхідно набрати 2/3 голосів.

Врешті Ґорбачов погодився з тим, що Прибалтика вийде із складу СССР і знову нагадував, що є плян створити таку федерацію, де Прибалтика буде мати особливе становище. Тому знову радив не поспішати і підтримати його вибори на президента. Врешті все таки зрозумів, що варто і треба говорити тільки про повну політичну незалежність балтійських республік, але не стримався від залякування — жаден міжнародний натиск не вплине на його остаточне рішення.

Ґорбачов досить сумно відзначив п'ятиліття свого приходу до влади. Його популярність в СССР все зменшується, але за кордоном неморально і незаслужено висока.

Після засідання Верховної Ради СССР 1-го березня совєтська преса прийшла до невеселого висновку — „мало надій на зміни до кращого". На закритому засіданні розглянено становище Вірменії та Азейбайджану. Виступило біля 30 делеґатів. Атмосфера була така напружена, що посли постійно заживали пілюлі на заспокоєння. Було несподіване прохання до тих делеґатів, які записували перебіг нарад — не опублікувати написаного. Гарна гласність!

Розглянено можливість в Карабаху застосування особливої форми правління на основі 119-ої статті і п. 14 Конституції СССР. Ця особлива форма мала називатись „президентською".

У заключних виступах деяких делеґатів і самого Ґорбачова було висловлено „твердо і можливо щире переконання, що сьогодні не треба нічого міняти в структурі національно-державної побудови".

Ґорбачов дослівно сказав: „Треба наповнити новим змістом і ушляхетнити ці форми (міжнаціональних відносин), які вже існують.

Вірменська делеґація відмовилась голосувати за таким рішенням і пропозицією Заява вірменської делеґації була принята як ультиматум. При голосуванні не було кворуму, хоч Ґорбачов заявив, що кворум є, просто на залі не всі голосували. Таким чином виникла конституційна проблема: Чи можна вважати законним рішення, якщо при голосуванні нема кворуму. Присутніх було 354 делеґати, для кворуму було потрібно 364.

Чого все таки сподівається Ґорбачов. При такій тактиці, а вона йому властива не договорювати до кінця, не робити остаточного рішення — на Закавказзі можна сподіватися стихійного національного вибуху незадоволення. Або можливе щось зовсім протилежне. Народ втомиться, впаде в стан апатії. Це приведе до деморалізації. Населення відмовиться від конституційних методів боротьби. Вірменія й досі не отямилась від наслідків землетрусу. немає пального, брак харчів. Люди починають жити так, як би Москви-Центру взагалі не було на світі. Формулюється переконання неминучої боротьби проти спільного ворога — проти совєтської імперії.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про сонечко, що зайшло назавжди

— Маю для вас сумну вістку — привітала мене в суботу вранці молода товаришка праці із „Українського Тижневика" — Ганнуся померла...

Задушливий березневий ранок, що був предвісником гарячого американського літа, пригадав враз із трагічною вісткою ще більше різко один спекотливий липневий день 1988 року, коли ми з малою горсткою осіб вітали вперше маленьку Ганнусю з її молодою матір'ю Марією на летовищі в Ню Йорку.

Марія була втомлена докраю, сама ще немов дитина із маленькою хворою Ганнусею на руках, що тихо хлипала. У гаморі та натовпі вітаючих і приїжджих ми створили немов охоронний мур довкола Марії, хоча безсильні у своїх почуваннях. Слів бракувало кожному, бо що ж було тут говорити, як потішати, коли у кожного була підсвідомо думка, що над цими двома невинними постатями зависла чорна рука Чорнобиля.

Ми всі добре знали історію цієї молодої української родини, знали про народини Ганнусі в місяць після вибуху в Чорнобилі. Чули ми теж про те, що два роки пізніше показався несподівано в неї тумор мозку, але для неї не було ніякої можливости лікування в Україні. До того часу Ганнуся розвивалася гарно в родинному теплі; вона — улюблена внучка відомого літературознавця і правозахисника Євгена Сверстюка — була малим сонечком для нього і цілої родини. Її занедужання, — це був другий удар для Сверстюків, після нещасливого випадку батька Ганнусі, Андрія, який залишив його спаралізованим. Пригадуються ще сьогодні перші слова Марії на нюйоркському летовищі: „Якесь прокляття зависло над нашою родиною"... Але ми потішали її як могли, з вірою у Божу поміч та американські медичні засоби, які допоможуть врятувати життя цієї дитини.

І за це одне маленьке життя боролися майже два роки американські лікарі і цілий гурт українських людей, яких докраю зворушила доля родини Сверстюків. Ці люди допомогли Марії пережити перші важкі місяці у чужому її середовищі, допомогли влаштуватися, порозумiватися англійською мовою з лікарями, стояти поруч Ганнусі під час першої великої операції, а відтак у довгому періоді сильних радіяцій. Під дбайливою опікою Ганнуся пройшла протягом майже двох років сім операцій, десятки інших лікарських заходів, десятки насвітлювань із їхніми важкими наслідками. Була в цій маленькій істоті якась сила до життя — вона немов допомагала лікарям і своєму оточенні боротися зі смертельною недугою. І справді прийшов період полегші — очка у дитини вирівнялися, вона почала ходити, гратися, співати і залюбки слухати як їй читали казочки. Немов сонечко знову засвітило в хаті малої родини, яка із приїздом батька Андрія була разом, — хоча не в Україні, але в теплому українському середовищі добрих людей. І так добре було вірити, що може справді все буде гаразд і це невинне життя буде врятоване.

Але чорна рука Чорнобиля не знає ні часу, ні простору і вона сягнула по свою жертву у теплому затишку Філядельфії. Ще радувалася Ганнуся відвідинами улюбленого діда Євгена, ще слухала його казок, а далі вже гасла останніми променями життя.

У сірий березневий день маленьке сонечко родини Сверстюків зайшло назавжди.

Стискаються із суму серця усіх, що були близькі та усіх, що знали Ганнусю та бачили її терпіння. Але рівночасно стискаються серця наші на думку скільки таких маленьких Ганнусь в Україні, скільки сотень із них впаде невинними жертвами Чорнобиля і скільки українських родин будуть втрачати своїх найближчих.

О-КА

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Євген Сверстюк

ЗА МОРЕМ СИНІМ

Минає Київське літо — злетіло літо. На Оболоні вже розкидає свої струни бабине літо. Сріблясті струни поміж деревами, кущами і дитячими майданчиками.

Оболонь — це Ганін хутір. Тут на всіх стежках, алейках і майданчиках залишила Ганя свій маленький слід.

Але кожен раз, як сюди прихожу, Гані тут нема. Ані в ліфті, ані в хаті на восьмому поверсі, де на кожному кроці була нагода з невинним виглядом робити капу, ані в розмальованому дитячому садочку, де завжди на нас чекає зелена Зяба, Їжак і червоне Сонечко на листочку... Ані навіть на сходах, де Ганя обов'язково мала б бути. Бо вона скрізь уміла знаходити сходи і долати їх.

Вже рік, як Гані нема й нема. Але раз якось проходжу, дивлюся, а за кущиком хтось ховається...

— Ганю! — гукаю.

— Улля! Дідь Зеня, улля! — вибігає з-за кущика Ганя і обіймає діда за ноги.

— Де ти була, Ганю?

— В кущику, — каже Ганя.

— А що там їла?

— Нічого. Листочки, ягоди, — каже Ганя.

— Але ж тебе і взимку не було, — що ж ти їла взимку?

— Взимку, — задумалась Ганя, — взимку Ганя їла корінці.

— То ходім!

Дідь бере Ганю за руку, але Ганя стала попереду, обняла коліна, а це значить! „На руки". Дідь Зеня саджає Ганю собі на шию — і пішли старими стежками. Тим часом вона почала щось наспівувати.

— Ганю, що ти там співаєш?

— Я співаю „Мерзни-мерзни, вовчий хвіст" — послухай.

— Чудова пісня, Ганю: стара пісня!

— Я ще вмію „Гуси-гуси-гусенята", — тихо сказала вона і замовкла.

Тим часом підійшли до знайомого дитячого садочка. Там гралася та сама дівчинка.

— Чи ти впізнаєш нашу Ганю, дівчинко?

— Впізнаю! Ми ж з вами разом її у візочку возили. По цій доріжці. Ви з того кінця — ш-шут! — і візок долітав до мене. Тоді я — ш-шут! — і до вас просто в руки.

— А ти пригадуєш, Ганю?

— Дідь Зеня ш-шут Ганю до дівчинки, — пригадала Ганя.

Далі ми підійшли до залізної хвіртки, що вела до садочку. Дідь нахилився і Ганя відчинила хвіртку сяма. Ми підійшли до зеленої розмальованої стінки.

— Впізнаєш, Ганю?

— Зяба, — показала Ганя пальчиком.

На стінці Зяба трохи підскочила і сказала: „Квак!"

— Чи ти прагадуєш, Зябко, нашу Ганю?

— „Квак!" — сказала Зяба.

— То може ти й мене пригадаєш? — спитав Дідь Зеня. Зяба мовчала: видно його зовсім забула.

Тим часом біля Зяби сопів сірий клубочок.

— Їжачок-Сірячок, а чи ти пригадуєш зустрічі з Ганею? На Їжакові раптом у відповідь затремтіли колючки, і він весело струхнувся: значить впізнав.

— А чи ти досі любиш Ганю?

Їжачок зітхнув „Тхах" і тихенько згорнувся на знак того, що любить. Ганя аж засяяла з радости.

— А що то, Ганю, он там червоніє на листочку, бачиш? — спитав Дідь Зеня.

— Бачу, — чи то сказала, чи то подумала Ганя і потяглась руками. То Сонечко.

Справді, то червоніло і мерехтіло маленьке осіннє Сонечко.

— Сонечко, чи ти пригадуєш нашу Ганю?

Сонечко широко і, здається лукаво посміхнулося. Потім нараз настобурчило свої червоні в чорних цяточках крильця і зняло шуру-буру. Шуму було наче небагато, але в повітрі щось діялось. Потім воно наче піднялось і кудись полетіло до білої хмарки.

В садочку стало зовсім сумно і тьм'яно без Сонечка.

— Куди б це воно могло полетіти? — спитав Дідь Зябу, бо вона завжди сиділа на одному місці і все знала.

— Квак! — сказала Зяба і показала кудись великими зеленими очіма.

— Що вона каже? — запитив Дідь, — куди вона показує очима?

Зяба ще раз повела очима, і було видно, що вона показує на Філядельфію...

— Ти думаєш, Ганю, що Сонечко справді полетіло на Філядельфію? Ганя мовчала.

— Ганю! Чуєш? Де ти? — гукав Дідь.

Гані у нього на плечах вже не було. Натомість підійшов Дідь Петя з легковажним хвостатим рудим Валетом.

— Дідь Петя, де це наша Ганя? Я знайшов її в кущику. Потім вона співала мені про вовчого хвоста. Потім ми ходили по сторонах бабиного літа, зустрічали Зябу і дивились в осіннє небо... І раптом вона десь зникла, як тільки ми заговорили з Сонечком...

— А хіба ви не бачили, — здивувався Дідь Петя, як Ганя летіла на Сонечку в Філядельфію?

— Як на Сонечку? А де ж її мама Маруся, а тато Андрій?

— Усі полетіли. Тільки вони полетіли на літаку. У всякому разі Ганя помахала мені ручкою, — додав Дідь Петя.

— А що нам тепер робити, Дідь Петя? Ганя з Сонечком аж за синім морем.

— Будемо збиратися до Гані в гості за синє море, — вирішив Дідь Петя.

— Може ми раніше зателефонуємо до Сонечка у Філядельфії?

Зателефонували.

— Гелло, Філядельфія? Там прилітало до вас Сонечко з Ганею з Києва?

— Сорри, — сказала з того кінця. — Не прилітали. Бай-бай!

— Не прилітали? Значить ще літають над синім морем...

Там часом замахала куцим хвостиком Джекі-Зюзюка, як тільки зачула, що гуляти їй аж за синє море. Вона весело гавкнула „Тяф" і побігла в кущики — на всякий випадок пошукати Ганю.

— Шукай-шукай, Зюзюка, — заохочував її Дідь Зеня.

— Тяф-тяф, — відповідала Зюзюка. Це значило — нема. Тим часом веселий рудий Валет скочив до Діда Петі і попросив його — удвох перевірити, чи правду каже Зюзюка.

Шукали-шукали по кущиках. Сполохали горобця. Помітили хом'ячка... Зірвали кілька павутинок між кущами. А Гані не знайшли.

Значить — за синє море!

Десь за тополиною алеєю сідало червоняєте Сонце. В затінку темніли сходи, по яких любила ходити Ганя — то вверх, то вниз. І неодмінно сяма.

На сонці похитувались сріблясті струни павутин. А за ними, під холодним осіннім небом, поміж кущиками і деревами ховалось бабине літо.

24-го серпня 1989 року.

НЕДАВНО ЗВІЛЬНЕНИЙ ПІСЛЯ 27-літнього ув'язнення негритянський провідник Південної Африки Нелсон Мандела на зустрічі у Віндгоку, столиці Намібії, з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером зробив йому публічне зауваження про те, що він іде до Південної Африки на зустріч з її президентом Ф.В. де Клерком. Мандела думає, що така зустріч може дати Ф. Л. де Клеркові до зрозуміння, що ЗСА уважають його мінімальні зміни великими кроками в ліквідації апартеїду. Одначе, щоби злагіднити ситуацію Н.Мандела відразу підкреслив що він уважає „Дж. Бейкера, американський Уряд, Конгрес і американський народ справжніми приятелями".

В СЕРЕДУ, 21-ГО БЕРЕЗНЯ, президент Джордж Буш зліквідував всі економічні санкції, які було встановлено проти Намібії, як ця країна була під контролею Південної Африки. Він також приобіцяв, що тепер ця самостійна африканська держава стане повним торговельним партнером ЗСА. У документі виданому Білим Домом президент Буш говорить про встановлення повних дипломатичних відносин з Намібією з цим днем і також про те, що зробить відповідні заходи в найскорішому часі, щоби обмінятися амбасадорами.

М. Осадчий відвідав Балтимор

Михайло Осадчий, колишній політв'язень, поет, письменник, журналіст і літературознавець з України, члени ради АУНІ і головний редактор журналу „Кафедра" та член ряду неформальних організацій, зустрівся з українською громадою Балтимору у вівторок, 27-го лютого ц.р., завдяки спільним заходам місцевих управ УККА і УАКРади. Зустріч відбулася в залі Дому Української Молоді і під час неї гість з України виступив перед зібраними і розповів про найновіші події в Україні.

Вечір відкрив Климентій Баб'як, голова Відділу УККА, а ред. Осип Зінкевич, в товаристві якого Михайло Осадчий прибув на залю, подав його сильветку, заявивши, що саме завдяки таким людям такі партійці як Драч, Яворівський, Павличко змінили сьогодні думки і тепер йдуть разом з народом. Якщо всі вони там і всі ми тут не візьмемось за руки сьогодні, сказав ред. Зінкевич, то завтра може бути запізно для всіх нас.

Михайло Осадчий, член руху спротиву 60-их і 70-их років, привітав громаду та подякував усім за моральну і матеріяльну підтримку, за листи, телеграми. Зокрема подякував ред. Зінкевичеві за те, що він „увів мене в літературу, друкуючи за кордоном мої твори". Гість з України спершу змалював невідрадне становище в Україні, вказуючи на факт, що знищено українців чи не більше, як їх тепер є в живих. Україна дійшла до руїни — економічної, духовної, а то й фізичної.

Перебудова прийшла в Україну пізно, ствердив Осадчий. Перший великий мітинґ в червні 1988 року у Львові привів до зміни становища. Творення народного фронту, сказав Осадчий, почалося у Львові в колі дисидентів створенням організаційного комітету, але цю акцію зацькувала львівська режимна преса — організацію і людей. Ініціятиву перехопила Спілка Письменників України і завдяки людям із СПУ відбувся основуючий з'їзд Народного Руху України за Перебудову, учасником якого він був. Осадчий вважає Рух координаційною структурою, яка охоплює членство різних організацій, більшість з них неформальних, що визнають його програму. Але є й такі неформальні, які не ввійшли в Рух. Рух став найбільш масовою організацією України і підтримується усіма прошарками населення. Завданням його є дійти через піднесення національної свідомости до суверенної України. Методи праці Руху не радикальні, успіхів добивається він мітинґами, демонстраціями, виборами.

Михайло Осадчий вважає, що Україна потребує тепер преси і періодичних видань, щоб привернути народові історичну пам'ять. Тепер видається біля 50 неофіційних газет, але усі вони бідні і смішно малотиражні. Найкращі з них це „Поступ" Товариства „Лева", „Віче" львівського НРУП, „Смерть або воля" Товариства „Паростки".

Незалежних журналів біля 10 і так як і газети, друкуються у Прибалтиці. Одним з журналів є „Кафедра" — спільний задум Осадчого ще з покійним Василем Стусом у противагу Спілці Письменників України та із завданням творити національну літературу. Представником „Кафедри" в ЗСА є ред. Осип Зінкевич, у якого можна набути останнє, 7-ме число, передруковане видавництвом „Смолоскип". Журнал виховав уже деяких молодих літераторів. В Україні дуже відчувається брак поліграфічної бази.

Обговорюючи способи допомоги Україні діяспорою, він вважає, що найважливішою справою є моральна підтримка національних процесів в Україні через англомовну пресу, радіостанції, урядові і громадські чинники. З матеріяльною допомогою радив бути обережними і так допомагати, щоб із неї скористали усі — особи і організації — внутрі і зізовні НРУП, не лише консервативні члени НРУП.

Доповідач згодом дещо сказав про релігійні справи, леґалізацію українських Церков, підкреслюючи те, що УАПЦ відроджується дуже тяжко. Доповідь закінчив він закликом включатися в роботу перебудови українського народу на об'єднаній базі, читанням ряду своїх віршів та окликом „Слава оновлюваній нами всіми Україні!"

У запитах і відповідях він розвинув ширше деякі свої твердження. Щодо матеріяльної допомоги, то вважав, що потрібно обов'язково створити координаційну комісію при НРУП, щоб не скривдити радикальних організацій. Пояснив теж становище росіян в Україні до українських домагань, українську поставу до домагань кримських татар (позитивна), удержавлення української мови.

Покладає він багато надій на молодь України, яка стихійно активізується в громадському і політичному житті. Саме розбудова неофіційних організацій і незалежної преси створить цей важіль тиску на режим діяти в інтересі українського народу.

Зустріч закінчив короткою подякою і словом до молоді мґр Андрій Чорнодольський, голова місцевого відділу УАКРади. Перед та після доповіді можна було набути сьоме число „Кафедри" та дістати автограф редактора цього журналу.

Б. С.

Баль лікарів у Ню Йорку

В суботу, 13-го січня, в навечер'я св. Василія і Нового Року, заходом УЛТПА метрополітального відділу в Ню Йорку, відбувався надзвичайно величавий і успішний річний баль у прекрасно вдекорованій залі Плаза готелю в Ню Йорку.

Баль розпочався коктейлем о. год. 8-ій вечера, під час якого присутні мали змогу сприймати та насолоджуватися фортепіяновими мелодійними звуками, які неслися по просторій залі, приємно впливаючи та мимоволі витворюючи серед учасників справжній веселий, балевий настрій.

Офіційну частину балю відкрила голова Відділу д-р Звенислава Ворох, сердечно привітавши присутніх гостей, зокрема генерального вікарія Стемфордської дієцезії, ігумена Церкви св. Юра в Ню Йорку о. Патрикія Пащака, присутніх представників української місії при ООН, амбасадора Удовенка з дружиною та п-во Бучків.

У своєму короткому слові голова Відділу поінформувала, що Ню Йоркський Відділ УЛТПА розпочинає цим балем святкування 40-літнього ювілею існування УЛТПА з його маркантною історичною датою 22-го січня 1950 р.

За час існування і праці Т-во зуміло розвинути свою діяльність по всіх континентах нашого поселення, організуючи свої Відділи, а в останньому десятиріччі створено Світову Федерацію Українських Лікарів, що об'єднує сьогодні понад дві тисячі членів-лікарів, лікарів спеціялістів різних галузей медицини, в тому числі добрих фахівців і професорів медичних університетів. Крім наукових та організаційних успіхів, УЛТПА видає свій єдиний в світі медичний журнал „Лікарський Вісник" українською мовою, якого, на жаль, немає в нашій Україні.

Відтак ведуча програмою попросила о. Патрикія Пащака провести молитву в наміренні святкувань згаданого ювілею УЛТПА.

Після святково-врочистого відкриття всі зібрані гості при милих звуках оркестри „Лестер Ланена" забавлялися до пізньої ночі.

Цьогорічний баль УЛТПА в Ню Йорку був напрочуд вибагливий, успішний і вдалий своєю організацією, добірним товариством, де всі його учасники в приємній товариській атмосфері з великим задоволенням бавилися та надзвичайно провели цей незабутній Маланчин вечір.

В. Величенко

Шевченківська Академія у Філядельфії

Заходами Українського Конґресового Америки у Філядельфії відбулася Академія з нагоди Шевченківських роковин в неділю, 11-го березня, в УОКЦентрі. Голова місцевого відділу УККА М. Ковальчин в короткому слові промовив до присутніх в переповненій залі, що сьогодні вшановуємо нашого пробудителя, пророка Тараса Шевченка, який своїми невмирущими словами в поезіях і прозі зберіг від загину свій поневолений український нарід. Після відкриття хор „Прометей" відспівав невмерущий „заповіт", та ще дві пісні: „Було колись", муз. К. Стеценка, сл. Т. Шевченка, та „Сонце заходить" муз. Д. Роздольського, сл. Т. Шевченка.

Приємно було слухати спів хору в цих піснях особливо, в пісні „Сонце заходить" в ліричному виконанні зі сольом І. Кушніра.

Святочне слово виголосив наш відомий зі своєї багатогранної праці професор Леонід Рудницький. Надзвичайно глибокого змісту святочне слово перепліталося з поезіями Т. Шевченка. Присутні зрозуміли, що наш великий ґеній і пророк в своїх поезіях промовляє до серця і душі не тільки наших, але всіх поневолених народів світу. Святочне слово проф. Л. Рудницького можна назвати сконцентрованою науковою доповіддю.

Деклямація студентки Мотрі Мац „Розрита могила" була милою несподіванкою для присутніх на Академії. Зі зрозумінням та відповідними інтонаціями голосу декляматорка дала слухачам велике вдоволення та признання, за що була нагороджена довготривалими оплесками. М. Мац може стати багатонадійною декляматоркою.

На закінчення Академії, був знову виступ хору „Прометей", який відспівав три пісні на слова Т. Шевченка: „За байраком байрак" муз. А. Гнатишина, „Встає хмара", обр. В. Ємця і „Гей злітались орли" муз. К. Стеценка.

У виконанні цих трьох пісень видно, що дириґент Михайло Длябога вкладає велику працю. Зіспіваність хору є запорукою, що кожна пісня виконана зі зрозумінням та належною інтерпретацією. Як дириґент, М. Длябога знає, що ефектовна творчість не може бути передана тільки емоційним шляхом, без певної професійної основи. Коли хор, який має в своєму складі бодай четверту частину співаків зі школеними голосами, тоді від їхнього виконання можна вимагати гнучкости, рівности реґістрів, та технічної свободи співу, що дуже пов'язане з діяфрагматичним диханням.

Відсутність кількох співаків- тенорів є помітним недомаганням у відношенні до інших партій. Баритонова партія своїми голосами з гарною барвою є найсильнішою в цілому хорі. Загальне враження: хор „Прометей" виконував відповідні пісні своїм змістом, які дуже добре опрацьовані дириґентом М. Длябогою, в супроводі відомої піяністки Ірени Пелех-Зварич. Академію хор закінчив співом „Ще не вмерла Україна".

Іван Гош

Москва...

(Закінчення зі стор. 1)

шінґтоном і Москвою і започаткованого процесу зустрічей між президентами в недалекому майбутньому. Починає одним словом діяти дух Ялти, — кажуть політичні аналітики, не зважаючи на те, що світ у принципі засуджує совтєську стратегію військового тиску в Литві.

МУЗЕЙ ДЖ. ПОЛ ҐЕТТІ В Малібу, Каліф. проголосив в середу, 21-го березня, що він купує „Іриси" Вінцента ван Ґоґа від австралійського індустріяліста Алана Бонда, який набув цю картину за рекордову суму 53,9 міл. дол. у 1987 році. У договорі про купівлю між Сотбі'с, А. Бондом та музеєм Ґетті зазначено, що ціна не буде оприлюднена. Перекупники та колекціонери можуть лише здогадуватися, хоча відомо, що А. Бонд хотів продати картину за 65 міл. дол.

Ебензе — колишній нацистський концтабір і меморіяльний парк

Понад 60 кілометрів від Лінцу в Австрії лежить в Альпах гірська місцевість, яка вписалась в історію гітлерівської Німеччини великими цифрами знищених політичних в'язнів. В часі війни тут існував концентраційний табір, який начисляв в середньому біля десяти тисяч в'язнів, а з кінцем 1944 року цей стан переходив понад 28 тисяч. Був цей табір однією з 33-ох прибудівок сумнозвісного Мавнтгавзену й „вславився" як один з найжорстокіших знищувальних таборів. Крематорій працював тут день і ніч і не вспівав спалювати трупів. Тільки в перших місяцях 1945 року тут згинуло понад сім тисяч ув'язнених. Сюди запроторювали в'язнів різних національностей, але слов'яни, а серед них українці, мали „привілей".

З провалом Третього райху австрійська влада, а властиво міська адміністрація Ебензе зліквідувала огорожу й бараки концтабору і намірялися зліквідувати навіть сліди цього потворного людовбивства. Однак національні комітети політичних в'язнів різних національностей протиставилися цьому й добилися, що місце, де був крематорій, лічниця та довкілля збережено під невеличкий парк, в якому побудовано пропам'ятні національні нагробні плити, хрести а то й більші пам'ятники. Досі побудували пам'ятники Франція, Німеччина, Австрія, Юґославія, Ізраїль й інші. Поляки поставили два пам'ятники: один від „ойчизни", а другий від заграничної полонії.

Від України досі пам'ятника немає. Тому стараннням Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів розпочато працю, щоб такий пам'ятник українським в'язням поставити. У співпраці з ліґою Українських Політичних В'язнів в Німеччині розпочато акцію. Устійнено місце, матеріял, архітектурний проєкт і напис. Пам'ятник фірмують „Українці в діяспорі". Пам'ятник мав би бути закінчений з початком травня ц.р., точно в 45-ліття звільнення Ебензе американськими військами. Точні дані про відкриття пам'ятника будуть подані в пресі. Організацією цих відзначувань займається Ліґа Українських Політичних В'язнів в Німеччині. Світова Ліґа Українських Політичних В'язнів взяла на себе обов'язок придбати фонди на будову та відкриття пам'ятника.

В тій цілі Світова Ліґа Українських Політичних В'язнів звертається з гарячим закликом найперше до всіх політичних в'язнів, а одночасно до всіх українських патріотів. Просимо всіх підтримати наші зусилля своїми щедрими жертвами. Виставлені посвідки на вплати буде можна використати до доходового податку, а остаточна листа пожертв буде оприлюднена в пресі. Просимо адресувати зі заміткою на коверті „Ебензе": World League of Ukrainian Political Prisoners, 418 Aberdeen Ave., Winnipeg, Manitoba, R2W 1V7, Canada Tel.: (204) 582-1940.

Головна Управа Світової Ліґи УПВ'язнів

ПРЯМУЮЧИ ДО ПРИПИНЕННЯ чисельної іміґрації східньонімецьких громадян до Західньої Німеччини, західньонімецький уряд рішив зліквідувати спеціяльні для них зорганізовані гуртожитки та більшість тих допомог, що їх отримували східньонімецькі переселенці. Рішення має увійти в життя 1-го липня. Цю дату намічено також для злиття валют і громадських послуг обидвох Німеччин за плянами канцлера Гельмута Коля. Це буде першим кроком до злуки обидвох Німеччин. Це дипломатичне потягнення канцлера Г. Коля, щоби день 1-го липня з'єднати з цими двома не надто популярними існуючими фактами, дасть йому змогу заспокоїти критиків приспішеної злуки Німеччини та не створить паніки серед східньонімецьких переселенців, що могло б знову посилити їхній наплив на захід.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в суботу, 24-го лютого 1990 р. в Чикаґо, Ілл.
відійшов у Вічність на 38-му році життя
наш Найдорожчий і ніколи Незабутній
МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ І ЗЯТЬ

бл. п. д-р

МИРОН ДОЛИНЮК

член УЛТПА і інших українських установ.

Залишені в глибокому смутку:

дружина — ЛЯРИСА
син — ДАМЯН
доня — ТАМАРА
мати — ЛЮБА ДОЛИНЮК
брат — РОМАН ДОЛИНЮК
тесті — д-р СТЕПАН І УЛЯНА ПАВЛИНСЬКІ
ближча і дальша Родина в Україні і Америці

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Друзями й Знайомими,
що дня 8-го лютого 1990 р., з волі Всевишнього,
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ШВАҐЕР

бл. п. інж.

ЮЛІЯН МАЛИЙ

нар.в Перемишлі.

ПАРАСТАС ЗА УПОКІЙ ДУШІ відправлено дня 11-го лютого 1990 р. в похоронному заведенні Музики в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися дня 12-го лютого 1990 р. в соборі св. Миколая та на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У глибокому смутку:

дружина — ЛЮБА
донька — ОРЕСТА МАЛА-ГЕЙЛ з мужем ДЖАНОМ
сини —
ІЛАРІОН з дружиною
ЯРОСЛАВ з дружиною
внуки — БРАЄН І МІРА ГЕЙЛ
шваґри — ІРИНА й БОРИС МРИЩУКИ
з синами: д-р ОРЕСТОМ МРИЩУКОМ з родиною
ЛЮБОМИРОМ МРИЩУКОМ
і донькою: ГАНУСЕЮ ЛЮБІЧІЧ з родиною
ближча і дальша Родина в ЗСА, Україні та Польщі

Нові...

(Закінчення зі стор. 2)

де готували есесівських охоронців, продовжує П. Бюкенен. Ця посвідка говорить про те, що Дем'янюк був в іншому таборі — Собіборі розташованому у 180 колометрах на південь від Треблінки і на схід Любліна.

Ще перед завершенням суду в Єрусалимі над Дем'янюком з'ясувалося: американська юстиція ще в 1979 році мала докази, що другий охоронник, Данильченко, також пам'ятав Дем'янюка із Собібору. По війні Данильченка судили в Совєтському Союзі за співробітництво з фашистами. Однак свідки на процесі в Єрусалимі заявляли, що в ті ж самі місяці Дем'янюк знаходився у Треблінці.

Нині, пише П. Бюкенен, один американський дослідник завершив ретельне вивчення посвідок Дем'янюка і трьох інших аналогічних документів, які надійшли в тій же справі з совєтських архівів до Ізраїля за допомогою мільйонера Арманда Гаммера. Дослідник твердить, що всі ці документи безсумнівно фальшиві.

Посвідка Дем'янюка була видана, правдоподібно (дати нема) в середині 1942 року і скріплена особистою печаткою есесівського генерала на прізвище Одільо Ґльобочнік. Він був комісарем, відповідальним за спорудження поліцейських дільниць від Любліна до Тіфлісу. Однак Гіммлер у березні 1942 року усунув Ґльобочніка з його посади, коли Дем'янюк ще був у рядах Червоної армії. На печатці Ґльобочніка був дефект — у її тексті був відсутній у відповідному місці дефіс. Коли про цей дефект стало відомо власникові, печатку було знищено в середині 1941 року. Однак, відбиток саме тої, дефективної, печатки було зроблено на посвідці Івана Дем'янюка з датою середини 1942 року.

Три посвідки, включно з тою, що, як вважають, належала Дем'янюкові, мають також печатку Ваффен СС. Однак цей есесівський підрозділ перебрав командування у Травніках лише після 1943 року, тобто через рік після виїзду звідти Дем'янюка.

На одній з привезених до Ізраїля А. Гаммером посвідок, яка належала охоронцеві Юхновському, форма на фотографії застібнута на ліву сторону. В той же час надписані на одягу числа зеркально не перевернуті. Це безумовно свідчить про те, що знімка Юхновського є фотомотажем.

Одна з посвідок підписана капралем Тайфелом, хоча за три місяці до того він був підвищений у званні до сержанта. Тут-таки стоїть підпис капітана Тефля, хоча він на той час вже став майором і був призначений керувати депортацією жидів із Варшави до Треблінки. Графічні елементи у печатках також не співспадають.

Під час війни підпільне керівництво жидівського ґетто Варшави повідомляло до Лондону, що жидів у Треблінці знищували з допомогою електричного струму і розжареної пари. Однак 45 років пізніше ізраїльський суд вирішив, що засоби знищення 850,000 в'язнів Треблінки були гази дізельного мотору совєтського танка, які спрямовували до спеціяльної камери. У ній, за свідченням Фінкельштайна, датованим 1945 року, люди гинули протягом 20 хвилин.

Проблема полягає в тому, що дізельний двигун не виробляє такої великої кількости окису вуглеця, щоб його можна було використати для задушення людей: американські служби контролі за станом повітряного середовища навіть не проводять інспекції дізельних двигунів легкових та вантажних автомобілів на ступінь змісту окису вуглецю. У 1988 році 97 дітей було 100 метрів під землею заблоковані в одному з підземних тунелів поблизу Вашінґтону і протягом 45 хвилин вони дихали газами двох працюючих дізельних льокомотив, але лишилися неушкодженими.

„Дем'янюкова зброя масового знищення не може вбивати. Посвідки з Совєтських архівів подроблені. Польські свідки стверджують, що „Іван" це інша людина, Ізраїльські свідки протирічать своїм же свідченям, які були дані у межах місяця після звільнення. Однак Іван Дем'янюк, розгублений і невинний, все ще рухається в напрямку до шибениці: — закінчує статтю П. Бюкенен.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

УСК І — „Тиркіш павер" СК — 2:1

Цими футбольними змаганнями за чашу Космополітальної Ліґи, що відбулися в неділю, 4-го березня ц.р., перша дружина УСК-у розпочала весняну рунду футбольного сезону. Не зважаючи на зимову перерву, наша дружина виявилася належно підготованою до весняних виступів. Це можна було запримітити у звітовій зустрічі, в якій наші футболісти мали фізичну і технічу перевагу. Турецькі суперники надолужували гострою грою і непересічною завзятістю. Завдяки цьому вислід до перерви залишився „сухим" 0:0. Після відпочинку футболісти УСК-у поволі перейняли ініціятиву і вже в 55-ій хвилині чоловий стрілець нашого нападу Сильва здобув ведення 1:0. В дальшому ході гри суперники втримуючи швидке темпо, провели кілька контратак, які, одначе з успіхом ліквідувала наша оборона і воротар. В 76-ій хвилині напад УСК-у в свою чергу провів чергову атаку у підворіття гостей, в якій м'яч відбився від воротаря і пролетів поза лінію площі. Слідував наріжний коп, з якого знову Сильва здобув ведення 2:0. В кінцевій фазі цих емоційних змагань суперники зуміли здобути свого почесного ґоля зустрічі.

В передзмагу друга дружина УСК-у в своїй зустрічі за чашу ліґи перемогла клюб „Сіркульо Еспаньол" вислідом 2:0. Обидва переможні ґолі для нашої дружини здобув Жіральдо.

С.К.

„Ч. Січ" у відбиванкових турнірах ЮСВБА

В неділю, 4-го березня ц.р. чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому офіційному турнірі Відиванкової Асоціяції Америки, який пройшов у спортових залях військової Академії у Вест Пойнті. Змагання проводилися у двох підгрупах і після них півфінальні й остаточно фінальні за першенство турніру. „Ч. Січ" перемогла клюб „Стінг" 15:11, 15:13, 10:15, програла з клюбами: „Амі" І-8:15, 5:15 і 6:15, „Таконік" ВК — 11:15, 10:15, 13:15 і таким чином зайняла третє місце в підгрупі. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: А. Голинський, А. Курилко, П. Боднар, А. Ґной, А. Гладкий, М. Олесницький, Л. Олесницький, А. Стасюк. Бракувало перешкоджених: Н. Паславського, А. Пенцака і Д. Савицького.

В неділю, 11-го березня, „Ч. Січ" виступила в турнірі Відбиванкової Асоціяції в Нюарку в спортових залях Технічного Інститут Ню Джерзі, в якому змагалося 15 клюбів. На початку ігри проходили у трьох підгрупах по п'ять дружин в кожній, по закінченні яких відбулися кінцеві розгривки за першенство турніру. Технічні висліди „Ч. Січі": „Ч. Січ" — „Кеджей В-с" ВК — 15:11, 14:16; „Ч. Січ" — „Лендмар" ВК — 15:13, 15:12; „Ч. Січ" — „Ратґерс Ґанс" — 15:6, 7:15; „Ч. Січ" — „Аксе" ВК — 6:15, 7:15.

Після закічення розгривок в цій підгрупі „Ч. Січ" і „Кейджі Ветс", маючи однакову кількість здобутих точок, відбули додатковий сет за вхід до кінцевих розгривок, в якому „Січовики" зазнали поразки і тим самим зайняли третє місце, не ввійшли до півфіналу турніру. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: М. Олесницький, Л. Олесницький, А. Стасюк, П. Боднар, А. Ґной, А. Пенцак, А. Курилко.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Жіноча дружина „Ч. Січі" — віцечемпіон турніру

Цей черговий відбиванковий турнір ЮСВБА пройшов у спортових залях Райдер коледжу в Південному Ню Джерзі. Учасниками турніру було 10 дружин. „Ч. Січ" виступала в підгрупі „А", в якій здобула такі висліди: „Ч. Січ" — „Стрікс" ВК — 9:15, 15:6; „Ч. Січ" — Сітон ґол університет — 15:8, 15:3; „Ч. Січ" — Лівінґстон ВК II — 15:5, 8:15; „Ч. Січ" — „Вейв" ВК — 9:15, 15:8.

Згідно з цими вислідами, „Ч. Січ" зайняла перше місце в підгрупі і ввійшла до півфіналу , в якому перемогла господарок турніру Райдер коледжу ВК —15:11, 15:12.

У фінальній зустрічі наша дружина цим разом зазнала поразки з сильним клюбом Лівінґстону „А", вислідом 5:15, 14:16. До тієї поразки спричинилися теж контузія однієї з кращих змагунок С. Дівис у півфінальній грі. Склад „Ч. Січі": С. Лопатовська, Д. Маркус, С. Дівис, М. Орел-Вітман, Р. Баль, Н. Моравська, А. Као, Л. Андерсон. Провідниця С. Моравська-Галій, тренер Павло Галій.

УСВТ „Ч. Січ" — Гейзлет „Гуррікейнс" СК — 4:3

Були це перші футбольні змагання весняної рунди за чемпіонат І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що відбулися в неділю, 11-го березня, на площі Фарчес Гров в Юніон. В цій зустрічі „Ч. Січ" мала сильного суперника, фіналіста за чашу Ню Джерзі, яким є цей клюб. Звітові змагання пройшли в швидкому темпі, в яких футболісти обидвох дружин виявили велику дозу завзяття, надолужуючи деще втрачену технічну заавансованість в зимовій перерві. Конто ґолів відкрили гості в 36-ій хвилині, коли м'яч із скісного стрілу лівого крилового суперника прослизнув через руки воротаря Науменка в сітку воріт. В 41-ій хвилині майже з ідентичної ситуації новий змагун „Ч. Січі" Роб зрівняв вислід — 1:1. Після перерви образ гри мав незмінний вигляд. І знову суперники зуміли здобути ведення, цим разом використавши помилку оборонця господарів і особливо молодого воротаря „Ч. Січі", що вибіг задалеко на зустріч м'ячеві. В 60-ій хвилині Ф. Наполі успішно завершив чергову контратаку ефектовним ґолем, яким вирівняв вислід — 2:2. Кілька хвилин пізніше Гофман з подачі М. Дворського здобув ведення для „Ч. Січі" — 3:2. В 75-ій хвилині знову Роб з гарної акції Наполі — Мелета, підніс рахунок до 4:2. В кінцевих хвилинах гості перейняли ініціятиву, завдяки якій знизили вислід 4:3 з карного стрілу. Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Т. Науменко, Д. Ромійо, М. Торій, М. Дворський, Т. Келі, В. Науменко, Д. Брієнза, Ф. Наполі, Дж. Наполі, Д. Мелет, Д. Роб, Т. Гофман. Тренер Р. Сабо.

(от)

УСК Ню Йорк — „Сіркульо Еспаньол" — 1:2

В неділю, 11-го березня ц.р., пройшли перші гри після зимової перерви за чемпіонат III-ої дивізії Космополітальної ліґи. Минулої неділі наші футболісти зуміли подолати цю дружину за чашу ліґи. Цим разом суперники зреванжувалися в ліґовій грі. Якщо можна окреслити звітову зустріч то вона пройшла під знаком „невезіння" нашим футболістам, які ввесь час тримали ініціятиву, продумано проводили атаки, одначе м'яч, неначе заворожений, кількакратно відбився від поперечки і стовбів воріт, то пролітав з найдогідніших позицій поруч, або понад ворота еспанців. До перерви вислід був 0:0. Швидко після перерви господарі з карного здобули ведення 1:0 і кілька хвилин пізніше з швидкої акції піднесли вислід до 2:0. Три хвилини перед закінченням Сільва здобув почесного для нашої дружини ґоля.

Склад УСК-у в цих змаганнях: Олівера, Жаїр, Волдовіно, Джек, Рікардо, Жувел, Ділєрмо, Машадо, Дейвід, Ілюскі, Гупало , Дуду, Коваленко, Сільва, Отто. Провідник і тренер Стефан Коваленко.

Друга дружина УСК-у закінчила ремісом 2:2 свою зустріч з резервою „Сіркальо Еспаньол".

С.К.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯНА ГУК, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана в Гартфорді, Кт. померла 2-го листопада 1989 року на 63-му році життя. Нар. 1-го травня 1926 року в Гавс Кейв, Н.Й. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Ярослава, сина Рассела, доньок Катерину Сіл і Дебру Пірс; маму, дві сестри Бетті Войцеховскі і Ліліян Бартолотта та п'ять внуків. Похорон відбувся 4-го листопада 1989 року на укр. кат. цвинтарі в Ґлестонбирі, Кт.

Вічна Їй Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

ЯРОСЛАВ ЗАНЬКІВ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 20-го січня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 21-го серпня 1921 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Ігора, братів д-ра Володимира і Мирослава Евгена. Похорон відбувся 23-го січня 1990 року в крематорії в Баффало, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері А. Гаравус, секр.

МИХАЙЛО ТИТУС, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 20-го січня 1990 року на 77-му році життя. Нар. 22-го серпня 1912 року в селі Любеча Королівська, Рава Руска, Зах. Україна. Членом УНС став1951 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Алекса і Евстахія, доньок Лесю і Анну з родинами, сестру Анастазію Кульпа в Польщі, шестеро внуків і дальшу родину в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 23-го січня 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

МИХАЙЛО ТИМЧИШИН, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 20-го грудня 1989 року на 77-му році життя. Народжений 1912 року в селі Любень Великий, Україна. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Софію, трьох синів з родинами, 11 внуків і 3-ох правнуків та двох братів в Україні. Похорон відбувся 23-го грудня на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ТАНЯ ПЕЛИХ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. померла 14-го грудня 1989 року на 64-му році життя. Нар. 15-го березня 1925 року в селі Болотне, Могилів, Україна. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Василя, дочку Христину Ковалчик, Стасю Ковалчик і Марію, сина Івана і п'ять внуків. Похорон відбувся 18-го грудня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ЯРОСЛАВ ЧУХРАЙ, член УНС Відд. 346-го Т-ва „Львів" в Клівленді, Огайо, помер 9-го грудня 1989 року на 65-му році життя. Нар. 1923-го року в Самбірщині, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Кляру і сина Ярослава з родиною, дочку Оксану з родиною, брата Миколу та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 12-го грудня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА РАДОВИЧ, член УНС Відділу 390-го ім. Івана Франка в Брістолі, Кт. помер 1-го грудня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 24-го листопада 1914 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Миколу Радовича, доньку Соню Платош і сина Мирона. Похорон відбувся 5-го грудня 1989 року на цвинтарі св. Михаїла в Ґлестонбирі, Кт.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

АННА С. АЛЕКСА, член УНС Відд. 37-го Т-ва „Любов" в Елизабет, Н.Дж., померла 19-го грудня 1989 року на 85-му році життя. Нар. 24-го квітня 1904 року в Летробі, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку сина Данила, братів Лева і Василя Томпко і сестру Гелен Сітар. Похорон відбувся на цвинтарі Роздейл в Елизабет, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Осередчук, секр.

АННА БОДНАР, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсокеті, Р. Ай., померла 22-го грудня 1989 року на 97-му році життя. Нар. 11-го листопада 1890 року у Східній Галичині. Членом УНС стала 1922-го року. Залишила у смутку синів Вілляма і Волтера, доньок Беатріс Макчі, Стеллу Карабіна і Евгенію Соєр, 13 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 27-го грудня 1989 року на укр. прав. цвинтарі св. Михайла в Блекстоні, Ма.

Вічна Їй Пам'ять!

Леон Гардінк, секр.

ВАРВАРА Г. ГАМЕРА ЛІБЕРТІ, член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Міссурі, померла 10-го грудня 1989 року на 45-му році життя. Нар. 1944 року в Ст. Джосеф, Мо. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Роберта, матір Анну, двох синів Браяна і Билла, брата Івана Гамера, сестер Джоен Янґ і Мері Вілер, Берніс Брувер і Дженні Ваґерс та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 16-го грудня 1989 року на цвинтарі Квін оф Гевен в Ровленд Гайтс, Кал.

Вічна Їй Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

звертається до УКРАЇНЦІВ в ДІЯСПОРІ присилати грошеві пожертви на закуп і перевезення в Україну ліків, вітамін, харчів, одягу тощо для хворіючих від надмірної радіяції дітей в Україні.

Моя пожертва .... дол.

Чек виписувати на Children of Chornobyl Relief Fund.

....
Ім'я і прізвище

....
Адреса

Пожертви просимо висилати на адреси:

Children of Chornobyl Relief Fund or Rukh Fund
c/o Ukrainian National Ass'n
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

або

Children of Chornobyl Relief Fund or Rukh Fund
272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078

УПРАВА ФОНДУ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ
Проф. Тарас Гунчак, голова